

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Külföldi csopán s kiadói hivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési árak:
Öt hasábos petitor 5 kr. Delyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyitólár garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések
jutányosan esaközöltnék. — Bel- és külföldi hirdetések számára
hirdetvényeket elfogad Hay Károly hirdetmény-közzetítő
irodája Budapest. Nagykereszt-utca. B. szám.

A lap szellemi részére s a nyitólár vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőségbe küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadónak intézendők.

3475—1880. szám.

A mult évi zárszámadások megvizsgálá-
sára hivatott tavaszi rendes közgyűlés határ-
idejeül főispán úr ő méltósága folyó évi május
hó 13-ik napját méltóztatott B.-Gyarmat vá-
rosába kitűzni; miről a törvényhatósági bi-
zottság t. cz. tagjait a számadási kivonatoknak
és közgyűlési tárgyaknak közlése mellett azon
tiszteletteljes kéréssel van szerencsém ezennel
értesíteni, hogy ezen közgyűlésen megjelenni,
és az állandó választmányi tagok ezen közgyű-
lést közvetlen megelőző napon (május 12-én
d. e. 9 órákor) tartandó állandó választmányi
ülésen is részt venni méltóztatassanak.

Kelt B.-Gyarmaton, 1880. április 28-án.

Malácz Károly,
alispán.

Számadási kivonatok 1879-ik évről.

I. A házi pénztárnál.

Bevétel 84,525 frt 8¹/₂ kr.
Kiadás 84,525 frt 1¹/₂ kr.

pénzmaradvány — frt 8¹/₂ kr.

II. A közmunkaváltsági pénztárnál.

Bevétel 101,050 frt 35 kr.
Kiadás 89,608 frt 66 kr.

pénzmaradvány 11,441 frt 69 kr.

Közgyűlési tárgyak.

1. Alispáni jelentés.
2. A megye házi-, közmunka-, magán-,
segedelmi- és betegápolási-pénztáiról mult
1879. évben vezetett zárszámadások megvizs-
gálása.
3. Községi számadások felülvizsgálása.
4. Ministeri intézvénnyek: az iparszakok-
tatás, — adófelszólamlási bizottsági tagok

magválasztása, a törvényhatósági bizottságból
folyó év végével kilépendő tagok helyeinek
betöltése iránti előleges intézkedés tárgyában.

5. Törvényhatósági körlevelek: a törvény-
gyűjtemények megrendelése, fegyelmi határo-
zatok felebbezési joga, szegedi egyetem phyl-
loxera rovar terjedésének meggátlása, és a
földmivelő osztály érdekeinek előmozdítása
tárgyában.

6. Tiszti jelentések és kérvények.

„Viszhang”.

Vladár Victor úr a „Büjti töprengések”-ben sok
igazat mondott s azért helyeselve felszólalását, bátor-
kodom én is gyenge viszhangomat (nem bánom ha
Kakuk hangnak veszik is), habár egy kissé később is,
világgá bocsájtani.

Jól tette t. uram, hogy a b.-gyarmati „Népbank”-
nak megmondta a magát; legalább — lyányához be-
szélve — a menyő is megjegyezhetné magának, hogy
a vasárnap az Úr napja, azt uelki szenteljék. Végünk
példát az angoloktól erre nézve is, ha máskor és más
ban szeretünk rájuk bivatkozni. Ott a vasárnap ünnep
nap, ott a vasárnap pihenés napja, ott a vasárnap
csakugyan az Urnak szentelt nap.

Felhoznám a mi emancipált atyáinkfiat is pél-
dányképp a szombatjuk megkülésében, hanem azokról
szó se legyen; mert azok mindent csak látszatról
tesznek. Keftel biz az még éjjelkor is! Hát a Sina-
gógában nem-e a legnagyobb alkudozásokat visznek
véghez?

Ezekről, ha volna mit eltanulni, az a kitarítás és
szívós ragaszkodás volna a pénzhez!

Angolokat akarnók mi utánozni a kormányzási
módozatokban, a francziákat pedig a czillinderek és
pantallókban; de nem megy!

Azok nemzeti politikájok más természetén, a mi
nemzeti politikánk is más természetén alapul; ezek
czilinderjei és pantallói nemzeti viselőitük, a mi czilin-
derjeink és pantallóink pedig nemzetellenes viselői!

Utánozzuk a jót, a helyest, a természetest bár-
mely nemzettől credjen is az; de a rosszat, a hely-

tolent, a természetellenest ejtsük el. Legyünk kereszt-
tény nemzet és magyarok!

Ne csodálkozzék azon, hogy a b.-gyarmati „Né-
bank” vasárnapra üzte ki a gyűlést, mikor az ország
valamennyi hivatala — a ministeriumtól kezdve az
utolsó salusi bíróg — csak úgy foglalkozik az aszták-
kal vasárnap, mintha csakugyan az a nap vásár-nap
volna. Az Istennel egy sem gondol. Ezt a szokást po-
dig a némettől tanultuk el.

Az hozta be országunkba a sok §-t, ezzel a sok
hivatalos munkát s ezzel ismét az Istentől való meg-
telekedezést. Bontlott volna meg a csizmasarka, mikor
először belépett a határunkba.

Mi most utánozzuk őt a sok §. gyártásban és
az istentelenségben. Ezt ugyan mind a kettőt elhagy-
hatnók bizz mi, hanem hát akkor Magyarország nem
volna civilizált (?) ország! Törjön ki a nyaka az ilyen
civilizációnak!

Hízen már annyira elvállaltalanodik a köznép
is, hogy ügyes-bajos dolgait csak vasárnap szeretné
végezni; miről meggyőződtem egy ízben, midőn kör-
jegyző szomszédomnál történetesen egy vasárnap dél-
előtti órákban látogatást tettem. Egymásnak adták a
kilincset az emberek nemcsak, hanem már ledülni sem
tudtak hova; pedig két oldalt a fal mellett két hosszú
lőcse volt számukra elhelyezve.

Nem is tarthattam meg magamat, hogy jelen-
léttükben meg ne kérdezsem szomszéd uramat: vajjon
nem hagyhatná-e ezt az ügykedést más napra s nem
rendelhetné-e be ezeket az embereket békénnap is
magához, hogy el ne mulasztanak legalább vasárnapon
az isteni tiszteletet?

Az én jó szomszédom épen talán csak ezt várta;
mert meg kell vallani, vallásos ember — felkapta a
kinélköző alkalmat a olyan prédikációt csapott nekik,
úgy ex abrupto, hogy bizz azok megjegyezhetnék volna
magoknak: miképen kell a vasárnapokat megtartani.
De bizony magam meggyőződtem, hogy: nincs más.

Romlik a világ, romlik a társadalom erkölce;
csakugyan valami rothad Dániában; meg van fertőz-
tetve a levegő Villámlás, mennydörgés és záporosók
megtisztítják a levegőt.

Adja Isten, hogy kárt ne okozzanak!

TÁRCZA.

Az uzsorás.*)
(Genre).

Pompás napom volt; végre célhoz értem.
Győzelme zsebnék, éssnek egyaránt;
Hah, a bitang, mily hosszasan vonaglott,
Mig elfogadta a rámért halált!

Megöltem őt, a mint megérdemelte,
Ki annyi gyótró kínt szerzett nekem,
Kéért szorongva töltém el napjaim,
S lázban viraszték annyi éjjelen;

Megöltem őt, de nem törrel, gyilkossal;
Oh vén Nadályi nem ilyen bolond!
Nekem törvény a fegyverem; a mely jól
Forgatva szüntegy öldöklőve ront.

Nevezzenek bár gaznak, uzsorásnak,
Jó haszonért ezt mind elviselem;
Csak azt ne mondják hogy: számár Nadályi;
Ezt ne, a többi egyre megy nekem.

Öt éve hogy dús birtokát öröklé
Karády, melyre hálom kivettem;
S őt éven huzzott orromnál, remény és
Kétség között a míg megejthetém.

Oh szép a birtok a melybe ő beült,
Mégér testvérek közt felmüllött;
A C. lap tisztán áll, mert a táti
Ménkö-fukar s túl pontos gazda volt;

Am jött utánna egy okos „fogyasztó.”
Vett szép s szegény nőt, vágyakkal tele;
Nyitl-ház, agár, ló, szárazság, fagy, árvíz,
Tönknek megannyi biztos kútfeje;

S még búzke is volt ifjú ur Karády,
Kölcsönre — mondá — soha nem szorult;
Váltót pedig nem írta a világért;
Vessztebe nem megy gyáva-betorult.

No no, csak lassan — gondolám — a teattal,
Meglátjuk majd ha a farsang beáll;
A nócske Pesten bálozik, mig otthon
A végrehajtó foglal, licitál.

Mert hisz' ha mást nem, kell adót fizetni,
Meg százalékot, s venni gabonát;
Cséled és állam nem várhat, sem a föld
Mely ha bevettve nincs, reményt nem ad.

S ugy lőn. Az én jó szomszédom, ki eddig
Került s lenézett, im csak beköpet,
S pár száz forintot kér kölcsön, mit ugy mond,
Mikor kívánom, visszaadni fog.

De váltót ő nem ír alá. „Oh kérem,
Sőt semmi írást el nem fogadok,
S kamatról szó sincs; különös szerencsém,
Ha nagyságodnak így is adhatok.”

Ex jó fogás volt. Két év mult azóta;
A kölcsönügylet gyakran megújult,
S végszámolásnál mai nap az összeg
Ép' százezernek lenni bizonyult;

No persze a két évbeli kamattal,
Mít száztól ötvenre mérsékelék;
S ő még sokallta ezt is! Am köszönje,
Hogy első ízben semmit nem vevék.

Most már a mű be van fejezve; itt a
Váltó, kírva rajt: „elfogadom”.
Aztán a név. Egyéb nem kell. Ex annyi,
Hogy: enyém lett a szép uradalom.

Mert hogy fizetne három hó leteltén,
Ex képtelenség. Perdül majd a dob;
S vevő nem lesz, mert jó Magyarországnak
Most uri, gyomra éhségtől korog.

Azaz hogy lesz vevő: ott lesz Nadályi;
S lehetne más is, de segít a csel! . . .
Igaz hogy pénzbe is jön ez, mivelhogy
A döglésöknek „sáp”-ot adni kell . . .

De semmi! . . . ő halott, én jögetűdés!
Nincs hátra más, mint ép' a temetés . . .
A pomp-füvészt rábírom, jutalmul,
Doktor Nyuzóra; ebben ő művészt!

Hosszanna néked oh törvény betűje,
S asszaly, fagy, árvíz, inség, döghalál!
Hadd, vesszen éhbel a világ! Nadályi
E vérszen gazdag életet talál.

Csalomjat.

Két Aranka.

Beszély Sárffy Aladár-tól.
Ajánlva egy szépszemű klasszikonynak.
(4. folytatás.)

III.

Az új család.

Ismét régi hivatalomban éretem magamat.
Rám volt bízva két ártatlan lélek, hogy formálják
belőlük embert. Két romlatlan kedély, melybe nekem
kellett virágokat ültetni. Sokan nem tudják megítélni

* Felolvasatott a Kisfaludy-Társaságnak márczius 28-án
tartott ülésében.

Uzsora, uzsora! te gyönyörű czepperli! te gyönyörű mákvirág! te is, amas is idegen nemzet szülöttje vagy. S valamint a czepperliben csakhamar elfárad az ember, úgy az uzsora is nagyon hirtelen levágja lábáról áldozatját. Czepperlit a német, uzsorát pedig az új hazafiak: Izmael és Izrael fia hozták be hajdan Kanahán, jelenleg majdnem Paslagoniának mondható hazánkba.

Mennyivel inkább becsülendők az új magyarok, mint az új hazafiak; mert azok, ha nem is bányánótákat, hanem egyéb, sokkal inkább becsülendőbb nótákat teremtettek nekünk! holott ezektől csupán azt az egyet örököltük, hogy „Juj nekem, juj!“. Egy szóval az új magyarok velünk éreznek a régi magyarokkal; az új hazafiak pedig bőrukából is kiforgatják a régi hazafákat.

Hanem most veszem észre, hogy kissé méltatlan vagyok az új honpolgárok iránt; mert éppen most olvasom a „M. L.“-ban, B. Istv. úr cikkéből, hogy nem ők okai egészen rossz természetűeknek, hanem a kormány: miért nem ügyel fel jobban a honpolgárok erkölcsi neveletésére?

Tagadja meg valaki, hogy nem czeppeli tactusban pusztul az ősi birtok azóta, amint az uzsora törvény eltöröltetett volt (no, no, tudom, hogy ismét visszaállított, hanem kutyának számára nőljön a fül ha az én szürkém ében döglök). Szerencsétlen egy gondolat volt az, akár ki agyában szülemlett is meg, hogy szabad rablást (mert a szabad uzsorát másképp nem lehet nevezni) engedjen a pénzüldözőeknek! Csak már most, ha meg van a visszaállított uzsora törvény, azon legyenek az illető hatóságok, hogy a mint tapasztalják, hogy ezen hydra szétmorzsoltsa fejét ismét csak fel-fel kezdene ügögetni imitt-amott: azonnal oly erős csapást mérjenek arra, hogy soha többé fel ne éledjen.

Nézünk csak egy kis körűl, s vizsgáljuk meg nagyjából az okokat, melyek miatt a pórnép pusztul, a „villás“ és „göndör“ az istállóból, a takaros „viganó“ pedig a ládából kitakarodik, vagy is mi okon módon jut a szegény nép (mindig a földmivelő népet értom) az uzsora körmei közé?

Akik szüntelen a nép között élnek, lelkesek, tanítók, jegyzők tudják legjobban, mert ismerik viszonyait, körülményeit, hogy vagy saját hibájából, (és ez az első helyre tesszük), vagy elemi csapások, vagy végre egyéb körülmények kényszerűségéből jut bíz az oda.

Saját hibája a népnek az iszákosság. Ez pedig oly hibája, hogy hazánk egyik derék köztörvényhatósága (ha jól emlékszem: Zemplén) figyelmét is felkeltette annyira, hogy feliratott terjesztett fel a belügy-ministerhez, felkérve 31. miszerint törvényjavaslatot nyomon az országgyűlés elé terjesztetni ezen veszedelmes kör, ezen baj megállítására.

A törvényjavaslat előterjesztetett a múlt év végén a képviselőház elé; de nem tudom, hogy törvénynyé vált-e már?

Az ürvény második gyűrűje: az elemi csapások, u. m. a tűz, az árvíz, az aszály és az olyan általános természetlenség, mint például a múlt évi is volt.

Ha termelt, ha nem termelt, valamije a szegény embernek, ha van eladni valója, ha nincs: a fizetést csak szorítják tőle.

Most a végrehajtó vagy a jegyző foglal az adóra és a pótlékra, már ismét a pandur zálogol a közmunkára, a papi, kántor-tanítói járadékok követelésére; a bíró a körorvosi fizetésre, a bakter, a csász, a pástörök bérére exequat. S ez így megy napról napra.

Hogy tehát egyszermindenkorra szabaduljon a szegény ember a sok zaklatástól, békaként eső elől a víz alá bújjik; a körülmények eső elől a csörgő alá szorítják s ő az uzsora karjaiba dől.

(Folytatjuk).

Dorcsányi Ferencz.

A b.-gyarmati ipartársulat választmányának május havi ülése.

Megtartott május hó 2-án. 28. A múlt havi ülés jegyzőkönyve felolvasatván, helybehagyatott. 29. Elnök jelenti ezután, hogy a társulati homondó működési körét kellőképp be nem töltte, a beszédelt pénzekről beszámolni egyáltalán vonakodik. Elnök megbíztatik, hogy őt a társ. pénztárnok s Irányecz tagtársból kijelölt köldöttég előtt megazmoltatván, egy más alkalmas egyént választván, erről a jövő ülés elő jelentést tegyen. 30. A m. kir. honvédelmi miniszterium által a honvédség bőrszerelvényeinek elkészíttetését az orsz. m. iparegyesület felvállalván, lapok útján felbírja az iparegyesületet, hogy erre az előszabott feltételek mellett vállalkozó egyetletet mielőbb jelentkezzenek. Minek folytán elnök jelenti, hogy ezen felhívás alapján ipartársulatunkat is kérte felvételni. Örömdetes tudomásul vétetett. 31. Márkus Samu szobafestő Kiss János 4 éves tanulóját felszabadítani kéri. Mestere részéről sem szorgalma, sem viselete ellen kifogás nem tétetvén, a segédék sorába felvétetett. 32. Ugyancsak Márkus S. kéri Turcsányi Béla 4 éves felvett tanulóját beszegédíteni. Kéréme teljesített. 33. Az iparisk. gondnokság elnöke figyelmzteti a választmányt, azon előbből hozott határozatra, hogy ezentel az ipariskola szorgalmas látogatásáról igazolványt nem hozott tanulók fel ne szabadíttassanak. Ezentul igénybe vétetni határozatott. 34. Ugyancsak a nevezett gondnokság elnöke, a más városokban is gyakorlatban levő azon eljárást javallja, hogy minden egyes iparos tanoncz felszabadítása alkalmából, valami csekély művet vagy rajtot tartozzék a választmányak bemutatni azon célból is, hogy az ily módon begyűjtendő tárgyak elárúsítása által „az ipariskolai tanonczok ösztöndíj alapja“ gyarapíttassék. Elfogadtatott azon módosítással, hogy a netalán egészen vagyontalan tanulók e célra a társulat részéről a szükséghez képest anyagi segéllyel is elláttassanak. 35. Karlik János tagtárs, mint iparos lovai, kocsija és kocsiá után, melyeket ő kizárólag

iparüzletéhez használ, fényűzési adóval rovatván meg, az első két éven át a megyei közigazgatási bizottsághoz ennek elengedéseért már két ízben a folyamodván elűttetett. Ezért a választmányhoz fordul avégből, hogy ezen részéről sérelmes ügyet magáéra terén az illető hatóságok irányában a nevezett adó elengedtetése végett pártfogolja. Tekintve, hogy köztudomás szerint Karlik J. kocsiját kizárólag iparához használja; tekintve továbbá, hogy hasonló körülmények között a luxusadó alul több egyén felmentetett; s végre, tekintve, hogy a város előjárósága ezen való körülmény biztos tudatában van: nemcsak hogy ebbeli sérelmes ügyet magáéra vette, de ezen körülmény méltánylása tekintetéből őt a társulat részéről támogatni az alapszabályok értelmében is szoros kötelezettségének ismervén kérelmének meghallgatattatása tekintetéből a társulati ügyész a további teendőket teljesítése, illetve kérelmezésével megbízott. 36. tapasztaltatott, hogy a házalás a város területén hatósági engedéllyel bír, de iparengedély nélkül, csupán a helyi illeték befizetése mellett ugyan, de ezután adót nem fizetve, szeltében úzik; indítványoztatott: hogy Győr városa megkeressék, miszerint e részben hozott czélzáró határozatát megküldvén, addig is, míg az ipartörvény által ez szabályozva leendő, ennek módosítása ügyében az ipartársulat folyamodhassék. Elfogadtatott s a teendőket az elnökség megbízott. 37. Irányecz József tagtárs panaszt emelt Polgár társ. tag ellen, hogy őt megsértette. Panaszának elintézésé végett a békéltető bizottsághoz utasított. Ezzel az ülés véget ért.

Ipolyás, 1890. május 4-én.

Tiszteelt Szerkesztő úr!

Sági reudes levelozója akadályoztatása folytán van szerencsém pár sorban értesíteni a mai estve lefolyt működvelői előadásról.

Nem a legkedvezőbb jószelek megelőztével került ma színpad „mint ez évadban utolsó működvelői előadás“ a sétatér megnyitása és a színi idény bezárása. Szigligeti úr „A cigány-a. A közönség duzzogott, hogy elég is lenne már a jóból, a miért is aztán a próbák nem a legnagyobb buzgalommal folytak. És ime az előadás napján, a terem megtelik színgig, a karzat szélfőlásig (a mi szépművelődési szempontból igen kedves jelenség) és a szereplők a várakozáson felül játszanak!

Es úgy, míg egyrészt megint igaza lett a németnek, „hogy wer schimpft der kauft,“ (itt tudni illik jegyet,) másrészt örömmel elmondhatjuk, hogy „vége jó, minden jó.“ Igen könnyen érthetően a színpad legkedvesebb alakjai voltak Vidák Irén és Kellér Ilka kisasszonyok. Az, mint a valóban is szép, cigány Rózi, ez mint Márton gazdának sokunk által megirigylet fiatal szép Rebekája, a kik nem csak külső megjelenésük, de valóban is sikerült játékaik által érdemelték ki tapsban nem igen bőkezű közönség zajosabb tetszés nyilvánításait. Pedig a Rózi szerep egy valódi színésznőnek sem csekély feladat.

azon érzés bocsát, mit az nyújt az embernek, ha néhány tiszta, romlatlan ifjú lelket vezet be a nagy világba. Előtte igen kedves foglalkozás ez, hisz egyedül itt szemlélhetjük még azt a naiv állapotot, a milyenben volt a kezdetleges ember akkor, midőn a bűnnek tudatával még nem bírt. Oh uraim igen magasra feladat jutott a nevelőnek, mert hivatva van oly embert formálni, ki megállhasson a mai civilizált gonoszságokkal szemben.

Áldottam sorsomat, hogy e vasuti találkozást nyújtotta, mert így legalább két családdal már megismerkedtem, s ha olvasóimnak is úgy tetszik, akkor bemutatom az egész házat.

Az a kisérletes kastély, a melyben azelőtt laktam, meg sem közelít szépségére nézve az ittenit. A kilátás ugyan amott a természet nyújtotta vidék által sokkal szebb volt, de itt meg a berendezés pótolta azt.

A házasszony egy jóra való nő volt; szolid, barátságos és gondos. Teljes házi elfoglaltsága daczára rólam nem feledkezett meg és minden szükségemről gondoskodott. Hanem volt egy túlságosan rossz szokása, amit nem hagyhatok említés nélkül, mert ez okozott nekem később oly sok bajt. A mire ugyanis férje kéri, azt soha sem tette meg, az ő indítványába nem egyezett bele soha, bár milyen előnyös volt is az; míg ha ugyanazt Aranka ajánlotta, a legjobbnak találta. S így nem a tatát, hanem a seörtülődő mamát kellett kórni mindig, hogy ebbe vagy amabba adja beleegyezését. (Igen nagy kedvem volt ritkítva nyomtatni e sorokat, mert ezzel valakinek visszaadtam a kölcsönt!) Volt ezen kívül még egy rossz oldala is. Szerette, ha udvarolt neki valaki, nem ugyan szerelmi ömlengésekkel, mert hisz ebből kinőtt már, hanem ha mindenben ő nyerhetne az elsőséget; szóval hisz volt egy kisé.

Arankának jellemzésére tartozom még valamivel. Pár hét alatt kiismertem tükéletesen s mondhatom, hogy csak jó oldalakat fedeztem fel benne. Egy megtestesült szíveség szüszerezve tréfásággal. Fejét hajtott csekély tudományom előtt, de ő is megkívánta, hogy dicsérjem az ételt ha ő volt hites a konyhán. Naiv kedélye rendkívül nagy örömet lelt abban, ha kissé boszanthatott; rögtön elővette kétélű fgyverét ha valamit nem tettem kedve szerint.

— Tanár ur vigyázzon magára, mert visszaadom arezképet azonnal! — e szavak voltak azok, a mire ilyenkor fakadt s én levoltam fegyverezve.

Bár mennyire kértem is, hogy mondja el e fatalis portré eredetét, a szemembe nevetett és otthagytott.

— Majd el jön annak is az ideje, ne legyen olyan kíváncsi!

Sommiben szükségem nem ezenvedtem, mert mintha valami tündér leste volna el gondolataimat, mindent megkaptam. Amint az utolsó almám elfogyott, már küldötték a másik kosárával. Vasárnaponként ki szoktam azelőtt porolni könyveimet és megtörölgetni festményeimet. A mikor ezt itt is praktizálni akartam, akkor láttam, hogy ezt is elvégezték már. Szóval, megmagamba zárt gondolataim is teljesülésbe mentek. Egy délután rosszul éreztem magamat s ime esto már köldötték a párolgó bodzathéát, hogy igyam meg. És ez így történt velem mindenben, megelőztek túlságos gondoskodásukkal.

Elegét furta ugyan agyamat mindez, de nem tudtam nyitni jára jönni, míg nem a véletlen jött segítségemre.

— Beteg még tanár ur? kérdé másnap reggel Aranka amint sétáltam a kertben.

— Nem, kisasszony; igen köszönöm szíves, de meg nem érdemlett gondoskodását. Tehát kegyed az ismeretlen jötevő, ezt soha sem hálálhatom meg.

— Jó, jó! ne legyen oly túl szerény és ne akarja, hogy felhozzam ismét a vasuti lovagiaságát, mondá mintegy megbánva azt, hogy elárulta magát.

Igen azőpen berendezett kert terült el a kastély előtt. Őszbe csavarodni kezdvén már az idő, zörgő sárga falevelek közt folytattuk sétánkat tovább. Barátságos csövegése egészen feledteté velem csekély bajomat. Oly finom társalgása volt, hogy napokig talált volna beszélőivalót, s valahányszor beszéltem, mindig a szemem közé nézett. Ez már nem is tűnt fel előttem, annyira megszoktam és én is hasonlólag tettem vele. Kis ózecskeje volt a kertben s amint sétálni meglátta urnőjét, karcsu nyakát buazkén feltartva sietett feléje. Érezte ez állat is, hogy jötevőjének hálával tartozik, lehajtá előtte nyakus fejét s csak akkor merte fel-emelni ismét, midőn ápolója cukrot cnyújtott neki.

Ez reggelenkénti rendes sétánk volt míg a hó le nem esett. Szomorúan néztem e fehér lepelt, mert egy kedves lény társaságától fosztott meg.

Hogy leírásom teljes legyen, még egy csodaemberről is meg kell emlékeznem, mert ez is sokszor megfordult a házban.

Ő uraim egy földbirtokos a szomszéd pusztáról, valójában pedig echt német. Hogy, hogy nem megismerkedett a családdal és azonnal belátta honnan fű a szél. Kiismerte a házasszony kényes oldalát és kezdé magasztalni őt, neki adta az elsőséget mindenben. Ez tetszett a nőnek és kegyébe fogadta a különben is házassalándó fiatal urasot. Ajtót nyitott előtte egyszer és mindenkorra; szóval, házibarátul tekinté. S az asszony itt számításába felvette azt is, hogy Aranka már férjhez mehetne, azon ur pedig elég gazdag egy család eltartására.

Vessünk itt egy rövidke pillantást a nők lelki világába s be fogjuk látni állításom lehetőségét. Tud-

De elcsúszta érte jutalmát a jótékony műkedvelő nő, mert meg egy ismeretlen tisztelőjétől egy igen szép csokorral; műkedvelő társai által egy nagyon díszes alkummal lett meglepve, a melybe tisztelői vagy arczképeiket, vagy emléksorokat, vagy legalább névírásukat adták.

A többi nő szereplők voltak: Ország Józsa ő nagysága, továbbá Ágner Irma, Veszolák Kati, Sainu Erzi és Hussay Nina kisasszonyok.

A mi Józsa nőnek, a kinek ugyan (biában hasudik a matrioulá), megint csak folyan eleven egy paraszt menyecské volt, hogy ugyan csak nem szerettem volna, ha rá emeli azt a vászony korsót, persze nem azért, hogy egészségemre igyek belőle, de hogy a fejemhez vágja. Múltán érdemli kir. adófelügyelőnek tisztelt neje városi közönségünk háláját már azért is, hogy míg mások látogatják: kik fognak játszani ő botageskedése daczára is, a közszélna mindig kéz, közreműködni.

Ágner Irma kisasszonynak pedig rokonszenves gyermeteg hangja a naiv játéka szintén tetszésben részesült. A többi nőszereplőkről pedig mintán annyit térrel nem rendelkezünk, hogy mindenkit személyenként méltassunk, röviden és bátran elmondhatjuk, hogy mindenikük hozzá járult a darab sikeréhez.

A férfi szereplők közül ma este a pálmá, határozottan a Zsiga cigánynak Sárpy Béla úrnak adandó, a ki habár csak a darab elején tűtött oly erősen a vasat, de játéka és a közönség rokonszenve, és tetszése mindig melegebb és melegebb lett a talán csak másod ízben szereplő fiatal műkedvelő tag iránt.

A szerencsétlen Gyurit Lamy Géza úr személyesíté, ki már nem csak nem csak ez alkalommal adta jelét szini képességének, és rokonszenves hangjával a értelmes játékkal ma este is méltán osztakozott Sárpy urral a közönség tetszésében.

A többi férfi szereplők közül, a kik: Retel Jenő, Turnay Sándor, Predics Gyula, Winter József, Lindmayer B. Drozd János, Konkolyi István, Katona János, Moldova Béla urak voltak, kiemelendők még Retel Jenő törvényszéki bíró úr, ki fontos és terhes elfoglaltsága mellett is talál magának időt meghozni áldozatát a jótékony és közszél oltárára, a ki, a hol a hamis haidót a hüvőre kelle küldenie, annyira otthon volt szerepében, a oly keményen mondta a büntetésre az ítéletét, hogy ez ellen még a kir. ügyészség sem apelált volna. Élő példája ő annak, hogy miként lehet a szigorú hivatalos tekintély komolyságával tettleg összeférhetővé tenni a társadalmi élet műveltebb kíváncsait. Turnay Sándor úr pedig ez előadásnak fáradhatlan rendezője a ki ily nagy számban szebbnél szebb nőszereplőt üzent rendezésébe, a sajtó társadalmi minden rétegéből, (a mi a bevételre nézve is minden esetre igen szerencsés gondolat vala), ő mondja, valódi vas ember, vagy még jobb, kaucusz ember, a kit el nem farszát semmi, a kit lehet nyomni, dobni (a mi a rendezők közs, édes sorsa) de mindig helyre ugrik. Nélküle, bizony nem lett volna ez előadásból semmi, a meg is

érdemelte volna hogy a publikum a derék sugó Herceg Vinczével együtt megtapsolja!

A hosszú Konkolyi nasszagnyi szerepében jó komikus alak volt hosszú virágos botjával a virágos kalapjával, úgy hogy nem igen tudtuk, hogy ő-e az a bot, vagy az a bot ő? Winter Sándor úron meglátszott, hogy nagyobb gondot fordított nem könnyű szerepére, a a ki bécsi sürgős (bölcseleti iskolai) útját csak azért halasztotta el, hogy közreműködhesen.

S most már nem is marad egyéb kiemelni valóm mint az, hogy a maskirozás és öltözés, egyáltalán igen sikerült vala.

S egysszval az előadás sikerült, a az ilyen siker után edesen pihenhetnek a derék műkedvelők, a jövő szini időnyig, a melynek ezek után a publicum a leg-szebb várakozása nézhet előre.

A sötétér javára befolyt brutto-bevételként 110 forinttal haladó összeg. Az előadást kedélyes táncz követte, mely téli bálnak is beillott volna.

I. I.

Válasz Z. úrnak.

Nem azért fogok tollat kezembe, mintha Z. úr a lapokban közzé tenni merészelt vakmerő állításait egészben, megczáfolni akarnám, de mert magam is beláttam már régebben, hogy az eladó közönségre valóban terhes lehet a hely-, a süprési a mázsaltsai pénz fizetés, ennek okát azonban a törvényhozásba kel keresnünk.

Nem akarok hosszadalmas polemikába koveredni, a minden passusára Z úrnak felelni, de az egyikre az elsőre, a melyben egyedül engem támad meg jogtalanul helypénz fizetésért, a hol ugyanis 17 tojáért 15 kr. fizetett volt, ezt egyszerűen vissza utasítom, a mig be nem bizonyítja, rossz akaratú valótlán állításnak nyilvánítom.

A mi pedig a tarifa kifogását illeti egyes nyilvános helyekre erre nézve csak annyit, hogy 1 ór a központi faszírói hivatalban, az alispáni iroda a város házán a nálam megvan, a ha úgy tetszik a négy helyen bár mikor betekintést szerezhet, jogában van, a 2-or mivel a 4000 frtnyi évi bért is alig vagyok képes fizetni, a különben is ez az utolsó bérleti év, a mintán az uradalmak egyáltalában a bérletnek csak azon részével törődnek a melyben a fizetés történik, de czédula ház vagy más egyébre nem terjed ki bökezése, a így a magam pénzéből másnak, vagy mindjárt az uradalomnak is czédula házat csináltatni, a a tarifát több példányban kinyomatni határozottan nincs kedvem, de ha már Z. úr szerpölését még az szemnyugtítja meg, hogy a fent említett 4 helyen a tarifába betekinthet, a meggyőződést szerezhet magának, úgy, ha különben is a mint vélem annyira szíven fekszik ez ügy, igen szivesen átadom eredeti tarifámat a megengedem, hogy az ajtatos hívőknek vasárnaponként templomból kijövet a nyomtatványokat szét osztogathassák, jól állók érte, hogy a tarifa másolatok szét osztásával igazi jótékony-ságot fog elkövetni.

A dolog nyitjára azonban csak most jöttem rá, t. i. hogy mit fájjal Z. úram legjobban, azt t. i. hogy nem született nemesnek, a így a pénz a bosnyákok ő kigyelmetől is megveszik, bizonyosan azért nem mert nevével is kirukkolni; hja de erről Z. úram, hogy talán ünt is meg kell állítani a bosnyákoknak, erről még én sem tehetek, sőt igen örülök neki, a a főnök helyét

megbóditá a kisasszonyt, hogy csupa szeretetből tréfálkozik vele. (Na nézzék szép olvasónőim ez férfi volt és mégis telve hűsággal!)

Német volt a jámbor egészen a hogy velünk folytatott élvezetes beszélgetéseit nem írom le az ő modern magyar nyelvén, az uraim csak az önk megkimelésére teszem, mert nem akarom, hogy nyelvők kifeszamodjék. Legyen elég jellemzésére csak a pár szó. Egy alkalommal szépelegni akarván, ezt mondá Arankának:

„Tudom kicsiny asszony engem szerelmem téged nem ért, hanem karesu újad kicsiny kezei pedig meg-simogattak a végett.” Körülbelül ezt akarta mondani: „Tudom kisasszony, hogy szerelmemet nem érti, pedig a miatt kicsiny kezeinek karesu ujjai már egyszer meg-simogattak.” Ennek meglejtése az, hogy ő kegyelme megcsipte egyszer Aranka arcát a ezért kapott egy szolid arczlegyintést.

Versifikált is „Ritter Johann von Keissler” ur, mert így mutatta be magát nálam. S hogy poétává csak lángoló szerelme tette, arról meg voltunk mindnyájan győződve. Irt szerelmi ömlengéseket, magas rüptü ódákat és nem szégyenlette felolvasni imádjának. Sőt annak egy szavára le is irta valamennyit; mi azután kimondhatatlanul mulattunk rajta. (Valamikor én is írtam ilyeket, de ovakodtam átadni másoknak a talán emlékeznék még olvasóim mennyire rám piritottak egy ily rimos versért!) E szívhangokból csak egyet említek fel a többi jellemzésére, mely így hangzik:

„Bírok szerelmem irántad
Lángolót
Mint a pálinkamasina;
Tartósat
Mint a békaszó és
Szívókat
Mint a bagariacsizma!”

(Folyt. köv.)

mielőbb kicsorélem, csak azért, hogy már nekem is legyen egyszer szerencsém öbölöz. A viszont látásig.
B. Gyarmat, 1880. május 7 én.

Markovics Ödön.

Nagy-kürtös, 1880. május 8-án.

T. Szerkesztő úr!

Sietek a tegnapi Nagy-kürtösön történt catastrophiáról a t. szerkesztőséget tudósítani. Délután 4-5 óra közt koncentrálódtak sötét a fekete felbők Kékkő és Kürtös felet. Nem sokára kezdődött menydörgés, és nagy eső, galamb söt tyúk tojás nagyságú jég, mely mindig sürűbben és sürűbben esett, a tönkre tette a gabona neműeket, fákat szőlőket a mind amit utólt. Horzástó volt nézni a kürtösi pataknak nagyobbodálát, mely néhány perc alatt annyira emelkedett, hogy egész kürtösi rét 3-4 láb magas vízzel volt el-lepve a rohanó ár elcsodorta a juhokat, lovat, a a hidakat.

Kékkőt hasonló csapás érte. Jó volna köröztetni azolgabiránkat ki mindenbol van, csak székhelyén nem!

Mescha András.

Hírek.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrám főispán úr ő méltósága f. hó 2-án a székvarosban volt a más-nap d. u. 4 órakor utazott Budapestre. — Pulszky Ágoston szécsényi járási képviselő úr pedig ugyan-akkor az éjjeli órákban látogatta meg a székvarost a f. hó 3-án d. e. 11 órakor távozott Budapestre, hogy a másnapi tavaszi mulatságon, melynek rendezésében Pulszky Pollexyna nővére leginkább fáradozott, résztvehessen.

B-Gyarmat város képviselő testülete a múlt vasárnap f. hó 2-án közgyűlést tartott, melynek főbb tárgyait főleg a szépezési bizottság propositiói képezték. Ekkor vételelt tárgyalás alá a Herczföld László által opítés alá vett régi Zich seniorális-fele ház. Herczföld ugyanis nem kevesebb, mint egy lábnyi területet akar elfoglalni a főúteréből. A szépezési bizottság a görög egyház felszólalása folytán is ez iránt megkereste a szolgabíró; — a szolgabíró hivatal azonban azon indoklással, mert a szomezédek a szakértő által benyújtott terv ellen kifogást nem tettek a szépezési bizottságot és a görög egyház képviselőjét új határozatával elutasította a az Elszner Ferencz által készített tervezetet jóváhagyta. — Ezen határozatot közlé a szépezési bizottság a képviselő testülettel a szükséges orvoslakot megtevése végett. A városi képviselő testület elhatározta, hogy mihielyt ezen a városra nézve aérlelmis határozat a képviselő testülettel közölni fog, — az megfellebbezések a Herczfölddel közöltessék, hogy az esetben, ha a meg-kezdett alapon tovább akar építeni, azt a maga karára és veszélyére tetheti csupán. A felebbezés indokait főleg az képezi, mert a terv a városi előjárásnak bemutatva nem lett, a ez szakértő közgeivel (a városi mérnökkel, a szépezési és közegészségügyi bizottsággal) a tervezet el nem bírálattván, a jóváhagyás tárgyában nem intézkedhetett. Igaz, hogy Elszner Ferencz városi mérnök készíti a tervet, de ezt mint magán vállalkozó tette, a ezen kérdésben tett véleménye mint érdekelt féle, alapul nem szolgálhat. A szolgabírói határozat szerint az ilyen foglalás nem tartozik a közigazgatás hatásköréhez. (A foglalás feletti intézkedés a közutakból, tehát az utcákból is az 1870. XVIII. t. cz. 22. §-ának e) pontja értelmében a köz-ségek hatásköréhez tartozik; a nézetünk szerint ezen § a értelmében jelen ügyben B-Gyarmat városa teljesen intézkedhetik). A városi képviselő testület elhatározta ezen incidensből, hogy az építkezésre vonatkozólag szabályrendeletet kell alkotni, s ezzel a szépezési bizottságot bizta meg. Ugyanekkor kérdés alá jöttek a szépezési bizottság bejelentése folytán a Strazinger féle és Námer féle magtár-utczai házak, ezek rendőrellenes voltak miatt szakértőileg meg fognak vizsgáltatni. Kohn Márk és Armin háztulajdonos uraknak meghagyatott, hogy a buzapiacon lévő egyik házukat 30 nap alatt tűzfállal lássák el. Az ipolyzabályozási terv megvizsgálására Reményfy József, Kövy Tivadar, Balogh Gyula, Elszner Ferencz küldettek ki, Dr. Folsenburg Ferencz városi orvos pedig utasított, hogy a kiáradások folytán elmozdított egészségtelenes területekről szakértői véleményt tor-jesszen elő, hogy azok fertőtlenítésére intézkedések tétessenek. A többi kevésbé fontos tárgy elintézése után a közgyűlés d. u. félegy órakor szétoszlott. A közgyűlésen jelen voltak: Reményfy József, Kövy Tivadar, Harmos Gábor, Balogh Gyula, Baintner Otto, Havas Gyula a meg vagy 12-en.

A tegnapi dalestély sikeréről idő biány miatt a jövő számban bővebben fogunk írni; most csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy az a csokély érdeklődés, jobban mondva közöny, mit közönségünk a huzgó és előrehaladó egyeslet iránt tanúsítani látszott a dalestélyt megelőzőleg, igen lehangelőlag hatott a dalegylőtre. A dalárok azonban nem csüggednek ezért a daczára a lehangelőlaguak, még sem csinálnak gik-szert, hanem haladnak tovább.

Madách Károly alispán ur folyó hó 6-án jött vissza Losonczról, hol az újonnan épített katonai lak-tanya felülvizsgáló vegyes (polgári és katonai) bizottság munkálataiban elnökölt. A kaszánya, noha annak tervezete a kaszai hadparancsnokság építészeti osztálya által helybenbágyatott, mintán az 1879. évi katonai elszállásolási 30. t. cz. igényeinek meg nem felel, újból kiegészítettni fog; mert ezen állapotában csak fők-kaszárnyául volna degradálendő, melyért egy-egy legény után csak 2 és fél krajczár fogna fizettetni; holott ha az említett t. cz. igényei szerint elkészül, úgy egy-egy legény után 5 kr. szálláspénzt fog kapni a város. A börgyár kaszánya is legközelebb kiépítés alá kerül.

juk azt mindnyájan, hogy a nők biuk kisebb-nagyobb mértékben. Még a modern civilizatio nem fejlesztette annyira a lelket, hogy e hibáztatható, bár a természettel együtt járó tulajdonság felett uralomra juthattunk volna, sőt manapság igen kevesbül azon लोक száma, kik az mutatnak a mik. Hanem minél tovább haladunk a cultura nyomán, mindig több calculatióba fog kerülni, hogy azon társadalmi félszeg-séget felismerhessük, mely által félre akarnak bennünket egyesek vezetni, hogy lelkekbe ne láthassunk. Így van ez uraim a nőknél is; mutatják, hogy semmibe sem veszik a dicséretet, a felhalmozott bókokat, de valójában pedig opednek ezek után, természetesen különböző fokban, a lelki kifejelettséghez mérve. Ily hűságt működött szereplőnőmnél is még pedig elég hatályos kifejezésben, mert ime nyomait is látjuk. Ne vegyék rossz néven szép olvasónőim, hogy ily őszintén és leplezetlenül mondtam ki véleményemet, mert nekünk férfiaknak is vannak ám hibáink, amiről más alkalommal szintén nem logok elfeledkezni!

Leírását adni a gavallérnak igen bajos dolog, mert akkor minden legkisebb testrészekétjét lefestenem kellene; de mert orra, nyaka, szeme a a többi tisztelt porczikák másképen állanak nála mint egy más becsülotes embernél, úgy hiszem eleget teszek a kötelességemnek, ha megmondom, hogy Scalza és Karcosi borbélyok maskirozása (a Boccaccio és Varázsalban) hozzá képest igen ideális szép alak; ő (ol tesz mind-egyiken testalkata és állására nézve, ő valódi Vulcanus de azért mégis Vénusra áspirál!

Szópelgett is eleget Aranka körül, hanem szerfelett makacs ollenséggel állott szembe, mert a kisasszony szellemes ölcsőinek tárgyává tette őt. Nem mondhatott olyat, amiért rügtön le ne hordta volna; szépen, be-burkolva más ruhába adta meg a leszólásokat Aranka és a szegény ember azt hitte, hogy szépsége annyira

Sajnálattal vesszük tudomásul, hogy az angoliasasszonyok végkép elhagyni szándékoznak városunkat. Egészen magukra hagyatra egy rozszant isk olai épülettel, melynek használata ismételtelen hatóságilag megtiltattott; sem szülők, sem a városi hatóság, sem mások részéről sommi érdeklődést, annál kevésbbé áldozatkészséget nem tapasztalva, kénytelenek voltak az utolsó lépést megtenni. A rozszant iskolát usguk erejéből felépíteni nem lévén képesek, a mint azt írólok nem is várhatta senki, mert az még eddig nem volt sehol azok sában, hogy a tanítók ne csak tanítsanak, de még iskolát is építsenek, szükségessé nék látták jelen iskolán elvén, a népiskolát teljesen beosztatni, és szorítottak csupán a belső intézménybeli növekedéket nevelésre. Minthogy azonban 25—30 gyermekért egy intézetet fönfartani nem lehet, elhatározták ő omját a hgyimást leg határozottabban felkérni, hogy akadéjk őket a b-gyarmati intézet közelségétől fölmenteni. Mire ő omja beoegyzését meg is adta. Távozn fognak tehát tőlünk azok, kik közel 30 éve a legönzetlenobb tisztá szándékkal, és ernyedetlen buzgalommal nevelték városunk és megyénk női ifjúságát. Megvagyunk győződve, hogy a b-gyarmati közönség csak legnagyobb sajnálattal búcsúzzand az angoliasasszonyoktól a fog találni módot hálájá és köszönetének nyilvánítására. Különben még nem vesszük búcsút, mert még e hó 20-án egy — bizonyos bönbe — fényes sikerű zárvizsgálaton leendő szerencsénk résztvehet. Meghívás az angoliasasszonyok intézeti iskolájában 1880. évi május 20-án tartandó vizsgálatra. Kezdete reggel 8 órakor.

Mint halljuk Zichy Lyvia grófné e hó 12-dike körül jön gárdonyi birtokára, hol hosszabb ideig fog tartózkodni. A gárdonyi pusztához tartozó kastély e czéiből renováltatott s igen kényelmesen rendeztetett be.

Sokan panaszkodnak a városi polgárok közül, hogy B-Gyarmaton holdvilágos estecken miuden lámpa fényekedik, sőt estéken pedig alig pislog egy-kettő az is csak a legnyilvánosabb helyeken. Midőn a panaszt itt nyilvánosan tolmácsoljuk, figyelmébe ajánljuk a város igen tisztelt előjáróságának, hogy a lámpa gyújtogatót ezen szeszélyes kivilágítási rendszerben jobban ellenőrizze. Vagy talán nincs petroleum? Lehet.

A községi számadások a számvizsgáló bizottság által (Madách Károly és Komjáthy Anselm elnökei alatt, Reményfy József, Hanzély László, és a szakközögek) a múlt heten vizsgáltattak felül. Dicsőretére legyen mondvá az egyes községeknek, hogy most már sokkal szabályosabb s az előirányzatoknak megfelelőbb számadásokat készítettek mint csak néhány év előtt is.

Hubay Gusztáv úr jól szervezett színtársulata a múlt szombaton kezdte meg előadásait B. Gyarmaton. Az eső idő miatt még csak deficitel végződtek az előadások; remélhető azonban, hogy a deficit a kedvező idő elmúlásával profitálé változik; mert a társulat igen jó örökből van alkotva, s mint ilyen, képes lesz közönséget teremteni. Mi csak kitartásra buzdíthatjuk.

A helybeli állami elemi iskola ez évi „Majálisa“ f. hó 18-ára van kitűzve a nyíresi erdőbe; nem egészen kedvező időjárás esetén azonban május 20-án fog megtartatni. Ezt eleve szíves tudomására hozzuk a n. é. érdeklődő közönségnek. Az önépítész szíját különben annak idején a falragaszok fogják hirdetni. Kedélyes közönség aláírási iv köröztetik.

A megyeháza homlokzatát javában építik; a megyei ezimer már e hét folytán fel fog tétetni. A ezimer Schlik gyárából került ki, könnyű plébából van készítve. A dombor részek aranyozva lesznek, s a vízszintes vonalak bizonyára kékre lesznek festve, ha a következő heraldisai szabály megtartatik:

Pontok aranyt tesznek, a jegy kihagyása ezüstöt. Álva verest, kék színt, fekete, vonáska jelent. A zöld balra megyen fel, a bíbor balra megyen le. Kockázott négyzég, bús fekete mutat.

A nagyterem festése, mely mintegy 800 fribá fog kerülni, legközelebb megkeztetik s a pályázók közül hihetőleg Scholcz, pesti festész fogja a munkálatot végezni.

A b-gyarmati polgári iskolát valahára collaudálják. A collaudációhoz, mely f. hó 7-én vette kezdetét, Thaly ipolyági kir. mérnök küldetett ki a nyilvánosság közösk. minisztérium részéről.

Nyilttér.*)

Valasz Sötér Kálmán urnak.

Uram! ön a „Nógrádi Lapok“ 18-ik számában Consequens gúnyvén alatt igen szellemiásan mulattatta velem a lapok olvasást; mert hát az évek óta igaztalanul szememre hányt politikai ingadozás, a keresztény megvető czímű unitarius egyházi folyóirat, és az egy isten imádsára való hivatozás, az ismerős köröknek újjal mutatják, hogy rólam van szó. Kiállok ennál fogva levett sisakkal a nyilvánosság elé, és vívni fogok önnel mindaddig, míg egyikünk erkölcsileg meg nem hal.

A cikket igen is én fogalmaztam; mert Streisinger Lipóttal 38 év óta vagyok állandó összeköttetésben, a mennyiben fontosabb, különösen a személytérdeklő ügyeit reám szokta bízni; és pedig szívesen az szántalanszor vettem már igénybe, és sokszor kényeszerülök napjainkban is igénybe venni. Midőn a nevezett indulatosan elpanaszolá előttem, mily alávaló módon fozte őn le őtet: fölkerít, hogy számára hírlapi cikket fogalmaznék, melyet aláírand, és a nyilttérben ki fog adni. Nem szívesen teljesítettem kívánságát, a mennyiben feltettem őt, hogy őn leleményes eszével, éles tollával kamatoztól szívesadandja neki a kölcsönt. Hogy velem fog foglalkozni: arra nem számítottam; mert elvégre is mint értelmi munkás egy régi egyfelénk tettem szolgálatot oly ügyben, melyben az igazság az ő részén van. A cikkben csak a bizonyos hajdúra való hivatozás volt az én eszmém; és megbotránkozásomnak adtam kifejezést, hogy ily alávalóságra egy szabaddkőmíves vetemedhetett. Önnek lehetett volna a fogalmazásért magában reám nehezteni: de nyilvánosan megtámadni nincs joga.

Ön uram csak hamar elhánt Streisingerrel, hogy engem pelengérré állíthasson, s nekem erkölcsi lezárót adhasson. Ugy állít előtérbe mint haragost, a ki őre azért nehezelték, mert miatta a szabaddkőmívesek szövetségébe föl nem vétettem, és azt most Streisinger föllepítésével hozzátam volna meg. Elhetetlen és prókatornak jellemem, ki elől az életemesebb kártárak a jobb falatokat elszedték, és most a fogadatlan prókatorok konczán kényteleníttemet rágódni. Alávaló rágalmazónak bélyegem, ki a bíróságot tévútra akarom vezetni, s bizonyos emberek számára jó közvéleményt csinálni, hogy magamnak náluk hitelt szerezsek. Végre elmondja, hogy szívódási viszketegem a egyéb sajtósálgaim annyira nevezhek nőttek, hogy mindazon körök, melyek békét ohajtanak, s elveikben consequensnek, tölem távol maradni ohajtanak.

Mielőtt a vádakat megczafolnám, engedje meg a tisztelt közönség, hogy mindkettőnk jellemrajzát adhassem; mert ez lesz mérlege mindkettőnk erkölcsi hitelének. Kellemetlen kötelesség ez reám nézve, mert az emberek magát jellemelni nehéz, és nem is illik, de hát ki nem kerülhetem.

Sötér ur válaszához megolvasása után kérdőre vontam Streisinger, hogy miként állíthatta, hogy vele először volt pénzülete, ha más rendbeli váltója most is látható nála. Fölvilágosított, miszerint a 3000 forintos váltó csakugyan fölvi lejárata volt kitöltve; mert őn azt ígérte, hogy ha a czébbavett árverésen a birtokot megveszi, a pénzt félvére tartja meg, különben pedig 8 nap múlva visszajadja. De midőn Streisinger látta, hogy le van szüve: akkor legalább 8 naposra cserélte ki a váltót, hogy lejárat után előjegyeztesse, vagy magát másképpen biztosíthassa.

Ön tehát uram Streisinger Lipóttal 3000, Herzfeldt 5000 és Khón Hermant 5000 forintig egyenesen lefekté; mert hát minden intézkedést megtett, hogy fekvőségét testvére javára bekeblézésékel tölterheltesse; ingóságait ugyanannak eladta, s valószínűleg azon pénzt szerepeltette a közjegyző előtt vétélárképen, melyet a megnevezettektől kicstalt; betáblázott tükélt testvére ruházta s így a 13.000 frtot elkezelte. Ezen herostatist cselekvénye által őn a 20 évre ellátó Sislánál jellemtelenebb embernek bizonyult be; mert ez a rabló az előzött pénzből szegényeket ruházott föl; élelemre valót adott nekik; a bokri bírótól elreblott adópénzből visszajadta a siránkozó bírónak a 86 frtot, mely az ő eladott tehene árát képte: de őn nem adta vissza a 13000 forintot senkinek, hanem szbererakta.

Menjünk tovább. Miután őn azt vágja szemembe, hogy a mondják, hie jár argumentumokra alapítom rágalmazmat: tehát Szerecs megdöbben néhány kérdést tártak őnhöz, hogy az igazságot maga mondhasa meg. Mondja meg, igaz-e az, hogy őn a notorius czég, Herzfeldtől megsezereste a Trajter Mihály-fele örökösök váltóit, kötelevényeit, és a tartozási öszszget uszorakodásával rövid idő alatt oly nagyra növelte, hogy azon még Herzfeldt is megbotránkosozott; azután pedig tönkretette a szegény örökösöket? Igaz-e, hogy a Komárom testvéreket is őn vetkőztette ki birtokaikból? Igaz-e, hogy őn a népnevelés ügyére alatt a dejtári és pataki felnőtt parasztokat irni megtanította, miat később kitűnt oly czébből, hogy váltóképesekké tevén őket, uszorakodása által kifozthassa, a mi megis történt? Igaz-e, hogy Nagy Antal és Bertalan is őnnak áldozatai, s ily módon jutott az inámi birtokhoz is? Igaz-e, hogy Nógrád- és Hontmegyében a hol csak érintkezésbe jött a néppel, azt el is pusztította? Igaz-e, hogy a herczeg-prímás ezen gyalázatos üzérkedésért őnt hivatalból megfosztotta; mert a 900 frt nyugdíjt csakis azért huzza, mert a szabályszerű szolgálati éveket már kitöltötte? Igaz-e végre azon undok história, melyet néhai Prónay György főszolgabírónak Pali nevű volt hajdúja, az a feltűnő szép legény, őn kísérleiről

*) E rovatban közöltétekért nem felelős a Szerk.

megsezereste elmondogat? És ha mindez igaz, van-e őnnék helye a tisztességes társaságokban?

Nézze meg uram az érem másik oldalát is. Csaknem 40 év óta működöm az ügyvédi pályán, s azóta lakom a város kebelében, és emelt fölvel elmondhatom, hogy nemcsak van néve a becsületes ember és jellemes ügyvéd eszméje, ügykeztetm elmondhatom a közjót. Sok szegény könyeit letöröltem. Szívesen egész életem törekvése az volt, hogy hasznára legyenek polgársalimnak. Hazugoság az, hogy őly megferhetlen volnék. Mint magam ember szeretettel csüggek embertársalmon, elnéző vagyok gyarlóságai iránt, mert mindnyájan tele vagyunk gyengeséggel: de mint ügyvéd teljesítem kötelességemet, és az nyugalmam feláldozásával a anyagi károssal járna is; mert ezt esküvel fogadtam, s nekem az ügyvédi hivatozástól nemis föl fogasom van. Egész vármegyére hivatozom, valljon igazat szóltam-e?

Hol vette őn uram azt a bátoraságot, hogy velem beszéltesse mer? Hiszen én mint a Cherub az igazság lámpájával állok az őn feje fölött. Egy jutalma van legalább erkölcsös életmennek, hogy az ily életelműtöket porba tiporhatom. Hiszen őn egy kivetkezett emberi méltóságából, hogy ha pofon ütök a jobb arcán, tartasd az a balt kiengesztelésül, s örvendjen, hogy a börtört le nem nyúzza a megnyomorított emberek. Tartasd őn meg magának a rablott kincseket, én nem irigylem. Nem szegődöm az embernyúzó hóhérok legényevé soha. Nem fogok rendezni hamis bakasokat ezentul sem. És bár az ősiesség rendezésével s a tagosítások befejezésével meggyérültek a „hosszán méltó porók: a naponta fejlődő társadalmi viszonyok ma is szolgálatnak elég anyagot a szerény megélhetésre a tisztességes-ügyvédek számára is. Hogy a gazdag zaldóság kezeit hajhazzam, most hallom először. Közönség esen tudva van, hogy hozzám csakis tisztességes ügyekkel fordulnak az ügyfelek.

A mi a szabaddkőmívesesség történetét illeti, soha eszemágában sem volt a szövetségbe lépés. Szabad hazánk fölölégességnek találom az ily szövetségeket; de miután a szabadság véssendő: a tisztességes s értelmes emberek szövetségébe csak hasznára válhatik az emberiség halálásának. Ez okból szívesen elfogadtam Sötér ur meghívását inamba több barátommal együtt, a hol egy — egy látszik — megbízott szabaddkőmíves fölhlit bennünket mint qualificáltakat, hogy a fölvetel iránt nyilatkozzunk. Miután Nógrád s Hontra kiterjedőleg egy főlk-páholly van alakulókban. Szívesen vettem a fölhlvást, és az előbbe terjesztett pontokra nyílt ószinteteggel megadtam a választ.

Miután évek óta szememre hányja a tudatlanság, hogy ingadozó politikus vagyok: elmondám, hogy az 1867. 12. törvény alapján állok, s fölhltenül Deák Ferenczhez tartom. De miután a balközéppárt a kiegyezkedési alaptörvényt megtámadván, a deák-pártot a conservatívok, a clericalisok és oligarchák szövetségének elfogadására kényeszerítette, és a jobboldali kikeresztelkedett deák-párt szabadelvű jellegét elvesztette, s alkotásai sem hus sem hal nem valának már, és a jobboldal Nógrádban is a jeszuiták befogadására szavazott: kiléptem a pártból, és a balközép oldalán foglaltam helyet.

Ekkor írtam a „Melyik pártköz csatlakozzunk“ czímű kis röpiratot, melynek alapszméje az vala, hogy a deák-párt és a balközép ugyanazon törzsen két erőteljes ága, s így azoknak megbaszonlában élni nem szabad. Az a dogmaticus kérdés, hogy az egyik a kiegyezkedési törvényt oly vívmányynak tartja, melynél többet kívynunk nem sikerült, a másik pedig a personal-unióra törekszik: nem ok a meghasonlásra; mert a personal-uniót, ha az a törvényes tényezők hozzájárulával kivétel, a deák-párt örömmel fogadandja. Ezen röpiratot az „Ellenőr“ egész kiterjedésében adta, a pártok figyelmébe ajánlotta, engem pedig a balközép ténstéssel üdvözölt a pártfigyezőnek választott. Nemskóra kiábrándultam, midőn a két baloldali országos gyűlésen küntük a füst kimondatott és Kosuth-hoz társas táviratok megseztettek.

Ezek után kiléptem a balközéppártból; kijelentem azonban, hogy bár a kiegyezkedési törvény alapján állok: de a közjót vitát kivéve, oldalakon fogok küzdeni.

Kétségtelen a két középpárt fúziója megtörtént. Szontagh Pál képviselőnk kedélyesen szokott velem tréfálódni, hogy a hazában a liberalis-unionista én vagyok. Ma sem képzeltető más kormány-párt. Kár a pártion kivélni. Egyesült ellenségek s más pártoknak megalakulni, s az egyesült középpártok erejét szétfogácsolni. Akik nincsenek a pártvezérről megelégedve: árveny, sítsák nézeteket a pártion belől, s erkölcsileg kényeszeríték őt a viszályesére; de a párt bomlását ne idézzék elő. A conservative jobbra, a szélós balok balra foglaljanak állást, és küzdenek a kormányos fegyverekkel, hogy többségre juthassanak; míg egykor a nagy conservative és nagy haladó pártok az árnyalatokat magukhozölve, megalakulnak, miként Angliában.

Azt sem titkoltam el, hogy a szepőlten fogantatás és pápai csatlakoztatlanóság-dogmái mint a r. cath. egyház kebeléből kiléptem s unitáriussá lettem. Ezen nézeteimért kaptam én a Consequens gúnynevet. Uram! őn és társai velem szemben olyanok, mint a részeg ember, aki váltig ordítos, hogy a város szorog, holott csak az ő ügyveleje háborog.

Mi okozhatta a föl nem vételt, nem tudom, talán saját nyílt őszinteségem. Mint hallom, egyedül Sötér ur lett fölvére. Szerencsétlen választás. Sötér és szabaddkőmíves!

Egy anekdota jut eszembe. Mondják, hogy b. Géringér kormányzó a Bach-korszakban, a fejedelem körutazása alkalmával tanácsot kért a fouraktól, mi volna kedves a magyar nemzetnek, ami a rendszert ugyan meg nem változtatná, de a nemzetnek mégis örömet okozna. Gr. Andrassy Manó szájába adják a szót, miszerint ő azt a tanácsot adta volna Géringérnek, hogy a nemzet örömeére akassza föl magát. Uram! őn eddigél csak kinjára élt embertársalnak, itt volna már az ideje, hogy nagy örömet is okozzon nekik. Akassza föl magát.

Bochnér István.

Felölés szerkesztő

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Felhívás!

Van szerencsém a n. é. mezői gazdasággal foglalkozó közönségnek tudomására adni, hogy a „Magyar-franczia biztosító részvénytársulat“, az általa életbeléptetett új módozat szerint a

jégkárók elleni biztosítására

az eddig alkalmazásban lévő díjtételekből 50%-et vagyis a fizetendő díjak felét feltételelesen leengedi.

Ily jelentékeny előnyök mellett reméllem, hogy ugyanazon bizalommal melyel a közönség, már eddig is e teljes garantiát nyújtó „hazai társaság“ irányában a tűzbiztosításnál viseltetett, ugyanazon bizalommal fog a jégkárbiztosításnál is a nevezett társasághoz fordulni.

Tisztelettel

Felsenburg Henrik,

Balassa-Gyarmat és környékének ügynöke.

Meghívás.

A b-gyarmati „Népbank“ t. cz. részvényesei a folyó évi május hó 30-án délelőtt 10 órakor a helybeli Népkör helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgy: A helybeli két pénztintézet egyikével leendő esetleges egyesülés felotti határozás.

3-2

Az igazgatóság.

Haszonbérlet.

A nagyhalápi közbirtokossági koreszmáltatási jog hozzátartozó ház, kert és pinczével folyó évi július 24-ik napjától kezdve hat egymás után következő évre folyó évi május hó 25-én tartandó árverésen haszonbérbe fog adatni; az árverési feltételek Nagyhaláp község biránál megtekinthetők.

Árverési hirdetmény.

Steinor Ignác eszdömegéhez tartozó ingóságok, jölestit rőfia, rövid- és galanteria-áru cikkek, bolti fel-zorelvények és szobabeli burorok Losquezon folyó évi május hó 13-ik és következő napjain nyilvánosan árverésen el fog-nak adatni, mibez a venni szándékozók ezennel meghívotnak.

Goldberger D.

eszdömegmondok.

3-3

Hirdetmény.

Alálírot ezennel közhírré teszem, miként néhai Kacsokics Károly hagyatékához tartozó mindennemű meg eddig bárbe nem levő lakostályok, rétek, lőherék, kertek és szántóföldek egészben vagy részben haszonbérbe adandók. A bérleti szándékozók szerződés kötés végett tekintetes Szabó János úr b-gyarmaton lakó ügyvédbez forduljanak.

B-Gyarmat, 1880. ápril hó 23-án.

Kacsokics Ferencz,

Kacsokics Károly hagyatéká kinevezett gondnoka

3-3